md'A Museu d'Art de Girona | Generalitat de Catalunya

SuperArt

El md'A com a espai de recuperació, inclusió i participació

Un projecte compartit entre cultura, patrimoni, art i salut

SuperArt és un projecte de mediació impulsat pel Museu d'Art de Girona i el Servei de Rehabilitació Comunitària Gironès – Pla de l'Estany (IAS) que utilitza el patrimoni, les col·leccions i les instal·lacions del Museu com a eina de recuperació personal, inclusió social i participació cultural de persones amb problemes de salut mental. El projecte neix de la convicció que els museus poden esdevenir espais de benestar, aprenentatge i relació, on les persones deixen de ser simples espectadores per convertir-se en protagonistes actius de la vida cultural.

Actualment, el projecte celebra la seva tercera edició i s'ha consolidat com una iniciativa estable que forma part tant de la programació educativa del Museu com dels itineraris de rehabilitació comunitària de l'IAS.

De participants a mediadors culturals

SuperArt va néixer amb un objectiu molt clar: oferir als usuaris del Servei de Rehabilitació de Salut Mental una experiència continuada de contacte amb l'art que els permetés desenvolupar habilitats personals, comunicatives i socials. El procés no consistia únicament a visitar el museu, sinó a comprendre'l des de dins.

Durant les primeres edicions, els participants van conèixer el funcionament del Museu d'Art, van experimentar els tallers educatius com qualsevol visitant, van analitzar les estratègies de mediació i, progressivament, van assumir el repte de conduir ells mateixos activitats dirigides a grups escolars i familiars. Aquest procés es va desenvolupar de forma gradual, treballant la comunicació, la presa de decisions, la confiança personal i la capacitat de parlar en públic. Les sessions d'avaluació posteriors permetien compartir emocions, identificar dificultats i consolidar els aprenentatges.

Aquest canvi de rol és el gran valor del projecte: les persones usuàries deixen de ser receptores d'activitats per esdevenir educadores, mediadores i agents culturals, participant regularment en activitats familiars adreçades a tots els públics del Museu com la jornada artística Art Acció, el Dia Internacional dels Museus (amb activitats i visites), un taller de Nadal i en visites adaptades per a altres persones usuàries dels centres de salut.

Una evolució cap al mentoratge

Després de tres anys de treball, SuperArt ha entrat en una nova etapa. El grup inicial s'ha consolidat fins al punt que els seus participants han assumit un nou paper: ser mentors d'altres persones usuàries dels serveis de salut mental.

La nova fase amplia la col·laboració amb diferents unitats assistencials de l'IAS (rehabilitació comunitària, hospitals de dia i unitats d'hospitalització d'adults i adolescents) i situa els participants de SuperArt com a acompanyants dels nous grups durant tot el procés. El seu paper consisteix a donar la benvinguda al museu, compartir la seva experiència, facilitar les visites, participar en el disseny de les activitats i conduir les explicacions de les obres.

Seguiment i avaluació

Des del seu inici, SuperArt incorpora un sistema continu de seguiment compartit entre els professionals del Museu i els equips terapèutics del Servei de Rehabilitació. Cada sessió és objecte d'una avaluació qualitativa que permet valorar aspectes com l'assistència, la implicació, les habilitats comunicatives, la capacitat de treballar en equip, l'autonomia o la confiança adquirida pels participants. Aquest seguiment facilita adaptar les activitats a les necessitats de cada persona i garantir una evolució progressiva del grup.

En aquesta nova etapa també s'incorporen indicadors relacionats amb la participació comunitària, la visibilització del projecte, l'impacte sobre la reducció de l'estigma i la millora dels processos de recuperació personal i reintegració social.

Resultats i impacte

Els resultats assolits van molt més enllà de l'àmbit artístic. El projecte ha contribuït a millorar les habilitats socials, la confiança i la capacitat de comunicar-se en públic dels participants, alhora que ha afavorit la reducció de l'autoestigma i la recuperació de vincles socials. Molts dels participants han construït relacions d'amistat que transcendeixen el projecte, compartint activitats en el seu temps lliure i generant una xarxa de suport mutu que contribueix al seu benestar.

El Museu d'Art de Girona s'ha convertit per a aquest grup en un espai de referència, pertinença i participació activa. Algunes de les persones participants han rebut l'alta dels serveis de rehabilitació durant aquests anys, i tant els equips professionals com els mateixos usuaris identifiquen la participació en SuperArt com un element rellevant dins del seu procés de recuperació.

Un model de museu social

SuperArt demostra que els museus poden ser molt més que espais de conservació i difusió del patrimoni. Quan la mediació es construeix des de la confiança, la corresponsabilitat i la participació activa, el museu esdevé un espai de ciutadania, inclusió i transformació social.

El projecte no només genera beneficis per als participants, sinó que transforma també la institució i la mirada del públic envers la salut mental. La nova figura dels usuaris mentors simbolitza aquesta evolució: persones que han recorregut un procés de recuperació i que avui acompanyen altres persones en aquest mateix camí, fent del Museu d'Art de Girona un espai compartit de cultura, benestar i comunitat.

Un futur proper: cultura, salut i acció social

Amb la voluntat de consolidar i donar continuïtat al projecte, el Museu d'Art de Girona, el Servei de Rehabilitació, i amb la suma de la Fundació Drissa, s'està impulsant la signatura d'un conveni de col·laboració que estableix un marc estable de treball entre els àmbits cultural, sanitari i social. Aquest acord permetrà desenvolupar conjuntament projectes de mediació artística, sensibilització sobre salut mental, formació, voluntariat i investigació vinculada al benestar emocional a través de l'art, així com crear una comissió de seguiment que garanteixi l'avaluació i l'evolució contínua de les accions. El conveni consolida SuperArt com un projecte estratègic de llarg recorregut i reforça el compromís compartit de les tres institucions per promoure la inclusió, la participació cultural i la recuperació de les persones amb problemes de salut mental.

Link al vídeo creat pels propis usuaris de SuperArt:
https://youtu.be/mpnR46QvU0s?si=KAXkjpF5xXULQMqI